

Setembre cultural | | Actualitzat el 21/01/2022 a les 14:04

Pol Guasch: «La cultura no ha de donar respostes, sinó que ha de ser l'espai per pensar i problematitzar conflictes»

El poeta Pol Guasch entoma el procés de creació des de l'estima per l'obra i pel fet d'escriure, però critica allò que la politització fa amb la cultura | Rebutja els motlles i la comercialització de la seva figura com a jo-marca

Un moment de l'entrevista a Pol Guasch, a la Nau Bostik de Barcelona | KULT

Pol Guasch (Tarragona, 1997) té una veu suau i serena, que deixa reposar força estona abans de contestar cada pregunta. Després dels silencis, reprèn la paraula amb fermesa. Però el poeta respon sense donar respostes. Sense fer afirmacions taxatives (excepte en algunes comptades i més que necessàries excepcions), Pol Guasch entoma les entrevistes amb la mateixa actitud que li demana a la cultura: no resoldre, sinó obrir espais de pensament en què es plantegin més preguntes que respostes. I és això allò que li demana a la cultura transformadora: obrir mires i debats.

Has definit diverses vegades la literatura com un espai complex, però també de cures. Quin

paper té aquesta literatura en una transformació social?

Quan dic que la literatura és un espai de cures, vull dir que és un espai d'acompanyament. La cultura i la literatura transformadores no han de ser sinònim de cultura pamfletària ni resolutiva. La cultura no ha de donar respostes, sinó que és l'espai per pensar i problematitzar conflictes. I aquí hi ha la clau: quan es representa una experiència que des del cànon es considera massa política, ràpidament s'acusa aquesta representació de pamfletària. Però pamfletari és aquell text que proposa una solució fàcil. I la literatura transformadora és aquella que, lluny de resoldre res, eixampla els marges d'allò possible.

L'últim Sant Jordi, l'Ajuntament de Barcelona et va convidar a fer una ponència. Allà vas dir que «encara ha d'arribar el text que faci amb el món allò que hem estat capaços de fer a Urquinaona». Creus que ens manca el text o bé ens falla el sistema que posa la cultura en un lloc determinat?

Quan evocava Urquinaona em referia, de fet, a qualsevol espai i temps en què no cal demanar permís ni perdó. En què no cal organitzar-se a través de jerarquies clares ni definir una fita per escollir què volem activar. Quan dic que falta un text que faci això amb el món, em refereixo que ens manquen aquestes mobilitzacions, aquestes dinàmiques literàries que permetin fer emergir coses noves. Sobre si ens manca el text o ens falla el sistema, crec que són dues qüestions que van juntes. És fàcil pensar que hi ha uns afores, però habitar aquests afores i aquests espais de transformació no és tan fàcil: considerar i ser conscient que hi ha un fora del món, un fora del text i un espai fora de la representació hegemònica no ho és gens, de fàcil.

«És fàcil pensar que hi ha uns afores, però habitar aquests afores i espais de transformació no és tan fàcil» Foto: KULT

A les entrevistes que hem fet anteriorment amb Julià de Jòdar o Feliu Ventura hem abordat, de diferents maneres, els temps passats. Ells diuen que amb la Nova Cançó ja es va remoure la societat des d'aquests afores. Creus que ara no som a l'alçada?

La mirada cap al passat és tan important com perillosa. Sempre cal tenir un gest conscient amb la tradició a la qual t'inscrius, un gest clar de memòria històrica, de no oblidar i, si cal, de no perdonar. Però hi ha un gran perill en aquesta mirada al passat, que pot dur a la caiguda en la nostàlgia. Jo sóc molt partidari d'allò que diu Jack Halberstam que, contra tot pronòstic, comença L'art queer del fracàs dient que hem d'oblidar. Per què? De vegades cal oblidar, tot i que sempre amb el retrovisor present, per poder crear coses noves, altres espais de conflictivitat, de diàleg i de respostes. En aquest sentit m'agrada molt una cosa que diu en Perejaume, quan afirma que «crear no dura». I és que viure no dura. Necessitem multiplicar constantment les nostres consciències: la memòria és important per no oblidar d'on venim, però no hem d'obsessionar-nos amb un passat ni posicionar-nos d'esquena al futur.

Mirar enrere potser ens fa romantitzar un passat que, sovint, s'acaba instrumentalitzant. Amb això vull parlar de la politització que es fa de la cultura des de la institució. Tu has criticat molt com l'administració s'apropia de la cultura, però creus que pot ser al revés? Creus que la cultura dels marges es pot apropiat d'aquests espais oficials?

Crec que hi ha un fenomen que ha passat, passa i passarà sempre que és que el poder i els espais d'hegemonia institucionals s'interessen per tot allò que no succeeix dins seu per diversos motius. El més important és que volen desactivar tots aquells processos que no passen pels seus codis. No es tracta només d'anul·lar el perill que poden suposar els moviments que no formen part de la norma, sinó també aquelles maneres de pensar que s'activen i que no van amb aquestes burocràcies. Hi ha un gest clar de fagocitar i desactivar les dinàmiques potencials. Per això, considero que un text o una proposta cultural que es formula des de la idea del contrapoder no ha de tenir cap interès en el poder, en l'administració, ni en la institucionalització.

Aquest és un contingut de KULT | Llegeix l'article complet